

Obraćanje visokog predstavnika Valentina Inzka na Konferenciji o raznolikosti kao vrijednom resursu za zajedničku europsku budućnost

Vrijedi izgovorena riječ

*Konferenciju je organizirao Europski pokret uz potporu
Slovačke razvojne agencije i Međureligijskog vijeća BiH*

Sveučilište Burch, Ilidža, 30. svibnja 2013. godine

Raznolikost kao lijek protiv podjela

Dame i gospodo,

Zadovoljstvo mi je biti ovdje s mnogobrojnim starim prijateljima i razgovarati o temi koja je od središnjeg značenja za dugi put Bosne i Hercegovine ka oporavku.

Ako postoji ijedna temeljna istina koju treba odaslati s ove konferencije, onda je to istina da će Bosna i Hercegovina uspjeti upravo zahvaljujući tome što ima tako bogato i raznoliko kulturno nasljeđe, a ne unatoč njemu.

To treba shvatiti jer je to ključ kako bi Bosna i Hercegovina funkcionirala. To je ključ za vraćanje zemlje na europski put – jer raznolikost, a ne podjela – je ono što je normalno u Europi.

Kao što znate, lideri u BiH nastoje postignuti dogovor oko provedbe presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu

Sejdić-Finci. Sud je donio suštinsku odluku koja će ići u prilog svim ljudima i građanima u Bosni i Hercegovini kada bude provedena. U odluci se navodi da je diskriminacija na temelju nacionalnosti neprihvatljiva. Štoviše, svaka osoba u Bosni i Hercegovini, bez obzira na njihovu nacionalnost ili rasu, mora uživati jednaka prava bez diskriminacije.

Ovo je jasan i čvrst osnov na kojemu je moguće štititi i promovirati raznolikost koja obogaćuje i jača svako uspješno društvo.

Načela koja se primjenjuju u Europi znače slobodu da prakticirate svoju vjeru i slavite svoje nasljeđe u širem okviru kojeg čine zajednička prava i vrijednosti.

To nije nešto što moramo izmisliti. To tako već funkcioniра. Ono što trebamo uraditi je da ovo načelo dinamičnije, energičnije i s više povjerenja primijenimo u Bosni i Hercegovini.

Neki neprekidno inzistiraju da Bosna i Hercegovina nije normalna zemlja te stoga njeni građani ne mogu cijeniti iste vrijednosti ili uživati jednaka prava kao građani u drugim europskim zemljama.

Ova pogrešna premisa mora se kategorički odbaciti.

Ne samo da građani BiH uživaju načelno ista prava i cijene iste vrijednosti kao i građani u bilo kojoj zemlji na europskom kontinentu nego zbog svog karakterističnog nasljeđa mogu biti promotori ovih prava i ovih vrijednosti čak u Europi. Ja sam dosta puta kazao, naravno da treba Bosnu i Hercegovinu europeizirati, ali istodobno treba u nekom smislu Europu pobosančiti.

Vrijeme je da prestanemo popuštati maloj grupici pesimista koji su uvjereni da je kultura teret.

Kultura nije teret, kultura je bogatstvo.

Predugo je kulturološko nasljeđe pogrešno smatrano neizbježnim uzročnikom podjela u bosanskohercegovačkom društvu. Svi trebamo odbaciti tu netočnu pretpostavku.

Istina je da su u Bosni i Hercegovini građanske vrijednosti koje su nestale u drugim dijelovima Europe – gostoljubivost, susjedska solidarnost, *merhametluk* – preživjele. Preživjele su unatoč velikih napora jednoumnika i šovinista da ih izbrišu.

Vjerujem da je vrijeme da se počne odašiljati poruka – s uvjerenjem i ubjeđenjem – da Bosna i Hercegovina ima jedinstvenu sposobnost da pokaže da kulturna raznolikost *ima učinka*.

Ekonomija i politika su značajni, ali kultura je hrana za dušu – i Europa se može obogatiti bogatim i raznolikim kulturnim nasljeđem Bosne i Hercegovine – jednako kao što se to nasljeđe može ojačati putem dublje integracije u Europu.

Neki ljudi se boje da bi se njihov identitet mogao izgubiti u raznolikosti europskog društva: istina je – i to je pokazalo iskustvo 27 zemalja članica – da će on biti zaštićen. Istina je da će biti uvažen.

Kulturna raznolikost je lijek protiv socijalnih i političkih podjela. Ona je ključni element na dugačkom putu ove zemlje ka oporavku i trebali bismo se boriti za ovu raznolikost, a ne gledati na nju kao na neku vrstu problema koji se mora riješiti. Stoga je potrebno da vi, koji ste budućnost zemlje, iskoristite lekcije iz prošlosti i u potpunosti prepoznate prednosti raznolikog kulturnog nasljeđa.

Hvala.